

NGŨ LIỆU

Phụ lục 2.7

KEM HÀ NỘI¹

(Trích *Hà Nội – Quán xá phố phường*)

- Ưông Triều -

(1) [...] Người Hà Nội ăn kem cả bốn mùa: xuân, hạ, thu, đông. Vào mùa đông, cứ tưởng là rét co ro như thế không ai ăn kem nhưng không phải, các hiệu² kem nổi tiếng vẫn có khách và cái cảm giác ăn que kem lạnh buốt giữa mùa đông mang đến một khoái thú³ phi lí⁴ rất lạ.

(2) Hàng kem đáng giá nhất của Hà Nội có lẽ là kem Tràng Tiền. Gọi là kem Tràng Tiền vì kem nguyên bản được làm ở con phố này từ giữa những năm 1950. Nguyên là một hàng kem quốc doanh⁵ thời bao cấp⁶. Trải qua bao thăng trầm, các cửa hàng quốc doanh cứ mất dần đi, nhưng kem Tràng Tiền thì vẫn tồn tại. Và theo nhiều khách hàng trung thành, kem Tràng Tiền vẫn giữ được hương vị truyền thống.

Cái tên kem Tràng Tiền có nguồn gốc từ đâu?

làm ở con phố này từ giữa những năm 1950. Nguyên là

Hình 1: Kem Tràng Tiền (Nguồn: Internet)

¹ Hà Nội: thủ đô của nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam. Hà Nội nằm về phía Tây Bắc của trung tâm vùng đồng bằng châu thổ sông Hồng, với địa hình bao gồm vùng đồng bằng trung tâm và vùng đồi núi ở phía Bắc và phía Tây thành phố.

² Hiệu: cửa hiệu, cửa hàng.

³ Khoái thú: cảm giác thích thú, được thỏa mãn ở mức độ cao.

⁴ Phi lí: trái với, không hợp với lẽ phải thông thường.

⁵ Quốc doanh: do nhà nước tổ chức kinh doanh.

⁶ Thời bao cấp: là một thời kỳ lịch sử ở Việt Nam diễn ra từ năm 1976 đến 1986, sau chiến tranh thống nhất đất nước. Đây là thời kỳ nền kinh tế Việt Nam chủ yếu hoạt động theo mô hình kế hoạch hóa của chủ nghĩa xã hội, trong đó kinh tế tư nhân bị xóa bỏ và nhà nước kiểm soát hầu hết các hoạt động kinh tế.

Kem Tràng Tiền giờ vẫn bán ở phố Tràng Tiền⁷, con phố cũng nổi tiếng vì có nhiều cửa hàng sách và tranh. Nó tọa lạc⁸ ở ngay một ngôi nhà cũ kĩ màu vàng và mặc cho cái vẻ hơi bình dân của mình, cộng thêm yêu cầu phải tắt máy, dắt xe đi vào bởi hai ông bảo vệ khó tính thì kem Tràng tiền vẫn được nhiều người lựa chọn.

Kem Tràng Tiền
có địa chỉ ở đâu?

Hình 2: Hàng kem Tràng Tiền
(Nguồn: Internet)

Ở hàng kem này, theo đánh giá của nhiều người, ngon nhất là kem ốc quế. Kem không quá ngọt sữa hay quá ngậy mùi bơ, nó thơm và giòn tan vỏ ốc quế. Món ốc quế này thường là sự lựa chọn đầu tiên của những nam thanh nữ tú. Và nếu vào một buổi vắng người, kín đáo ngắm một thiếu nữ ăn nhỏ nhẹ một cây kem ốc quế là thấy đủ cái vẻ đáng yêu, kiều kì của những cô gái Hà Thành⁹...

Ngoài món kem ốc quế được các bạn trẻ ưa thích, hàng kem này còn được phục vụ kem tươi, kem que đóng hộp.

Chú ý cách cảm nhận về
các loại kem Tràng Tiền
qua góc nhìn của tác giả.

Với những người sành ăn¹⁰ thì cho rằng kem tươi ở đây tuy nhiều vị nhưng chưa đủ đặc sắc bằng kem ốc quế; nhưng bù lại, kem tươi nhạt đường, mềm và dễ ăn hơn. Có vài vị kem tươi để người mua lựa chọn, trong đó có thể kể đến vị trà xanh, khoai môn, vani,...

Nhưng thực ra món kem lâu đời nhất của Tràng Tiền chính là kem que truyền thống. Và với những khách hàng cao tuổi thì ngon nhất của dòng kem này là kem cốt. Cái kem cốt có màu hơi xanh và dẻo, ăn bùi bùi, thơm miệng, giữ đúng vị truyền thống của mấy chục năm qua. Ăn xong rồi vẫn thấy miệng còn dính dính, ngọt ngọt.

Hình 3: Kem cốt (Nguồn: Internet)

⁷ Phố Tràng Tiền: là con phố nổi tiếng của Hà Nội, Việt Nam.

⁸ Tọa lạc: là một động từ phổ biến trong tiếng Việt, thường được sử dụng để chỉ vị trí địa lý của một đối tượng nào đó, chẳng hạn như một tòa nhà, một khu vực hay một địa danh.

⁹ Hà Thành: là tên gọi cổ của Hà Nội, thủ đô của Việt Nam. Tên gọi này mang ý nghĩa lịch sử và văn hóa, “hà” gợi nhớ đến sông nước; “thành” chỉ thành lũy, kinh thành.

¹⁰ Sành ăn: việc am hiểu, biết phân biệt và thưởng thức nhiều món ăn ngon.

Nhưng vì có tiếng nên kem Tràng Tiền cũng bị làm nhái, làm giả khá nhiều. Nhiều nơi trung bình bán kem Tràng Tiền, nhưng không phải là kem chính hiệu, ăn rất dở, quá ngọt. Nên mặc cho sự cầu kì, mất thời gian đi lại, người sành ăn phải đến đúng phố Tràng Tiền ăn kem mới yên tâm. Dù cơ bản phải đứng ăn vì không có chỗ ngồi, nhưng ăn xong món kem đặc ý, một lát lượn ra Hồ Gươm¹¹ hóng mát hoặc tạt qua phố Đinh Lễ¹², Nguyễn Xí¹³ mua sách thì cũng thấy đỡ¹⁴ quãng đường vất vả. Kem Tràng Tiền vẫn là sự mời gọi với nhiều người, mà không chỉ với dân Hà Nội, khách ở xa nghe tiếng kem Tràng Tiền cũng muốn đến tận nơi ăn que kem “xịn”.

(3) Một hiệu kem nổi danh ngang ngửa với kem Tràng Tiền là kem Thủy Tạ. Kem Thủy Tạ bán ở nhà hàng Thủy Tạ, bên bờ Hồ Gươm. Hàng kem này thậm chí có lịch sử lâu đời hơn cả kem Tràng Tiền, khai sinh¹⁵ từ những năm 1940.

Hình 4: Hàng kem Thủy Tạ (Nguồn: Internet)

¹¹ Hồ Gươm: hay còn gọi là Hồ Hoàn Kiếm, là một hồ nước nổi tiếng nằm ở trung tâm Hà Nội, Việt Nam. Hồ có diện tích khoảng 12ha và được bao quanh bởi các con phố cổ, tạo nên một không gian hài hòa giữa thiên nhiên và con người.

¹² Phố Đinh Lễ: thuộc phường Tràng Tiền, Hoàn Kiếm, Hà Nội. Đây là con phố nổi tiếng là “phố sách” với nhiều nhà sách lâu đời, thu hút đông đảo người yêu đọc.

¹³ Phố Nguyễn Xí: thuộc địa phận phường Tràng Tiền, quận Hoàn Kiếm. Đi từ phố Đinh Lễ tới phố Tràng Tiền. Phố dài 60m, rộng 8m. Đây là khu phố xưa kia thuộc nền đất thôn Hậu Lâu, tổng Tả Túc, huyện Thọ Xương.

¹⁴ Đỡ: có tác dụng bù lại một cách tương xứng cái đã bỏ ra hoặc đã chịu đựng.

¹⁵ Khai sinh: khai báo những thông tin cần thiết về mặt thủ tục hành chính cho đứa trẻ mới sinh.

Kem Thủy Tạ được nhiều người ưa thích. Có gì thú hơn khi dạo một vòng bờ Hồ nóng nực mà được ăn một que kem mát đến tê cả lưỡi. Cái ưu điểm của hàng kem ở đây là không gian thoáng đãng và rộng mở hơn hẳn bên Tràng Tiễn. Có thể đứng ngay cạnh quây mà ăn kem hoặc đi thêm ra một quãng nữa, ngồi trên cái ghế đá hoặc lan can hồ, dưới gốc mấy cây si¹⁶, cây bằng lăng, vừa ăn kem, vừa hóng gió thì còn gì sướng bằng.

Ưu điểm của hàng kem Thủy Tạ là gì?

Vị kem đặc sắc nhất của hàng Thủy Tạ là kem chanh bạc hà và chuối trứng. Cứ mười que kem bán ra thì có lẽ hơn nửa là kem chanh bạc hà. Gọi là kem chanh nhưng không sợ chua; gọi là kem bạc hà mà không sợ cay. Một que kem tròn tròn màu xanh, vị chanh vừa đủ mát và vị bạc hà hơi the the. Ăn xong que kem ngon ở ngay cái hồ nổi tiếng nhất nước vào những ngày cuối tuần đẹp trời thì còn gì bằng.

Hình 5: Thực đơn kem Thủy Tạ (Nguồn: Internet)

Theo đánh giá của nhiều người thì ngược với sự bảo thủ¹⁷ của kem Tràng Tiễn, kem Thủy Tạ có xu hướng đổi mới nhiều hơn. Hàng có nhiều vị kem và độ ngọt được giảm để phù hợp với khẩu vị mới.

Hình 1: Kem ốc quê Hồ Tây (Nguồn: Internet)

(4) Còn một hàng kem nổi tiếng nữa không thể không nhắc đến, đó là kem Hồ Tây. Gọi là kem Hồ Tây, nhưng thực chất hàng kem nằm sát bờ hồ Trúc Bạch¹⁸. Cũng giống như kem Thủy Tạ, kem Hồ Tây có lợi thế nằm cạnh mặt hồ lớn thoáng mát. Ăn một que kem trong gió lồng lộng được cái khoái riêng¹⁹ nhưng có đôi chút bất tiện vì gió mạnh thì phải ăn kem nhanh hơn.

¹⁶ Cây si: hay còn gọi là cây cừa hoặc cây gừa, là một loại cây thuộc họ dâu tằm. Cây si có thể phát triển cao đến 30 mét và có rễ phụ thả xuống đất để cố định thân chính.

¹⁷ Bảo thủ: giữ nguyên cái sẵn có, không muốn thay đổi (tuy đang cần có sự thay đổi), không muốn đổi mới.

¹⁸ Hồ Trúc Bạch: đây là hồ nước ngọt tự nhiên nằm trên đường Thanh Niên thuộc địa phận quận Ba Đình cũ, ngay kế bên hồ Tây.

¹⁹ Cái khoái riêng: cảm giác thích thú, thỏa mãn một đam mê/ sở thích hoặc việc làm nào đó.

Kem ốc quế Hồ Tây chưa thơm ngon bằng ốc quế Tràng Tiền nhưng vỏ quế thì giòn và ít ngọt hơn. Ít ngọt nghĩa là phù hợp với nhiều người, nhất là khi ai cũng lo ngại béo phì và tiểu đường. Mua một suất kem ở đây, có thể ngồi bàn thưởng thức và bình tĩnh ngắm mặt hồ Trúc Bạch gợn sóng hoặc đi sang bên kia đường ngắm Hồ Tây chiều muôn sương mù bàng bạc. Đặc biệt, nếu ăn kem buổi tối ở nơi này thì lý tưởng với những người thích lãng mạn. Mặt Hồ Tây bỗng bình mờ ảo dưới ánh đèn , những khoảng sáng tối đan xen vừa đủ độ thi vị,

Kem ốc quế hồ Tây có điểm gì khác so với ốc quế Tràng Tiền?

(Uông Triều, *Hà Nội – Quán xá phố phường*, NXB Văn học, năm 2018, tr.166 – 169)

CÂU HỎI, NHIỆM VỤ

VĂN BẢN KÍ 7

😊 TRƯỚC KHI ĐỌC

1. Chia sẻ: Em có biết một món ăn hoặc một thương hiệu nào nổi tiếng ở thời kì trước năm 2000 mà đến nay vẫn còn tồn tại và được nhiều người ưa chuộng không?

2. Chia sẻ: Em đã bao giờ được ăn kem Tràng Tiền tại phố Tràng Tiền – Hà Nội chưa? Nếu rồi hãy chia sẻ cảm nhận của em nhé!

📖 ĐỌC VĂN BẢN

KEM HÀ NỘI

(Trích *Hà Nội – Quán xá phố phường*, Uông Triều)

(Phụ lục 2.7)

📄 SAU KHI ĐỌC

🌟 KIẾN THỨC BỔ TRỢ

1. Thể loại tản văn và tùy bút (Phụ lục 1)
2. Đôi nét về tác giả và tác phẩm (Phụ lục 3.3)

THỰC HIỆN NHIỆM VỤ

Câu hỏi nhận biết

Câu hỏi 1: Bài tản văn nói về vấn đề gì?

Câu hỏi 2: Món kem nào được tác giả khẳng định là lâu đời nhất của Tràng Tiền và được nhiều khách hàng lựa chọn (đặc biệt là người cao tuổi)?

Câu hỏi 3: Xác định thành phần câu trong câu văn sau: “Ngoài món kem ốc quế được các bạn trẻ ưa thích, hàng kem này còn được phục vụ kem tươi, kem que đóng hộp.”

Câu hỏi thông hiểu

Câu hỏi 4: Trong văn bản trên, tác giả đã kết hợp phương thức tự sự với phương thức nào? Chỉ rõ những câu văn, đoạn văn có sử dụng phương thức đó và nêu tác dụng.

Câu hỏi 5: Đọc phần (2), (3) và cho biết cảm nhận của tác giả về kem Tràng Tiền và Thủy Tạ. Sau đó hãy rút ra nhận xét của em nhé!

<u>Kem Tràng Tiền</u>	<u>Kem Thủy Tạ</u>	<u>Nhận xét</u>
.....		
.....		
.....		
.....		
.....		
.....		
.....		

Câu hỏi 6: Tìm và phân tích một số câu/ đoạn văn trực tiếp bộc lộ cảm xúc của tác giả.

Câu hỏi 7: Em hãy xác định chủ đề của văn bản. Dựa vào những cơ sở nào để em xác định được như vậy?

Câu hỏi vận dụng

Câu hỏi 8: Viết đoạn văn (khoảng 7 – 9 câu) nêu cảm nhận của em về một hàng kem ấn tượng qua lời kể của tác giả.

Câu hỏi 9: Kem Tràng Tiền theo xu hướng “bảo thủ” (ít thay đổi vị), Kem Thủy Tạ theo xu hướng đổi mới (thường xuyên thay đổi). Em hãy nêu ưu và nhược điểm cho 2 xu hướng đó. Từ những phân tích đó, em rút ra được bài học gì cho chính bản thân mình?

HƯỚNG DẪN TRẢ LỜI

Văn bản kí 7: Kem Hà Nội (Uông Triều)

* SAU KHI ĐỌC:

Câu 1: Gợi ý đáp án:

Bài tản văn nói về văn hóa ăn kem bốn mùa của người Hà Nội và sự so sánh, cảm nhận về hương vị, phong cách của ba hàng kem nổi tiếng, mang tính biểu tượng của Thủ đô.

Câu 2: Gợi ý đáp án:

- Món kem được tác giả khẳng định là lâu đời nhất của Tràng Tiền và được khách hàng cao tuổi ưa thích nhất là kem que truyền thống, mà cụ thể là kem cốm.
- Đặc điểm: kem cốm có màu hơi xanh và dẻo, ăn bùi bùi, thơm miệng, giữ đúng vị truyền thống của mấy chục năm qua.

Câu 3: Gợi ý đáp án:

Ngoài món kem ốc quế được các bạn trẻ ưa thích, hàng kem này còn được phục

TN

CN

VN

vụ kem tươi, kem que đóng hộp.

Câu 4: Gợi ý đáp án:

- Tác giả đã kết hợp phương thức Tự sự với phương thức Miêu tả và Biểu cảm.

=> Việc sử dụng phương thức miêu tả giúp người đọc hình dung rõ ràng, cụ thể về hương vị, kết cấu, và sự khác biệt của từng loại kem, tăng tính hấp dẫn.

=> Việc sử dụng phương thức biểu cảm giúp tác giả bộc lộ trực tiếp cảm xúc mạnh mẽ, độc đáo của tác giả và người Hà Nội. Nhấn mạnh sự đặc trưng, khác biệt trong văn hóa ẩm thực.

Câu 5: : Gợi ý đáp án:

<u>Kem Tràng Tiền</u>	<u>Kem Thủy Tạ</u>	<u>Nhận xét</u>
Đáng giá nhất của Hà Nội. Chất lượng "xịn", ngon nhất là ốc quế (gắn với vẻ kiêu kỳ Hà Thành) và kem cốm (gắn với người cao tuổi). Mặc dù bất tiện, nhưng bờ quăng đường vất vả vì chất lượng truyền thống	Nổi danh ngang ngửa Tràng Tiền. Ưu điểm là không gian, vị trí hóng mát. Vị đặc sắc là chanh bạc hà (vị the the, mát).	Tác giả cho thấy sự đối lập thú vị giữa hai biểu tượng kem Hà Nội. Tác giả không đánh giá tuyệt đối mà tôn vinh cả hai ở những khía cạnh khác nhau, khẳng định sự đa dạng giàu có

Câu 6: Gợi ý đáp án:

- HS nêu được một số câu văn bộc lộ tình cảm và phân tích:
- + *Cái cảm giác ăn que kem lạnh buốt giữa mùa đông mang đến một khoái thú phi lý rất lạ.*
- => Thấy được sự thích thú tột độ trước một thói quen trái ngược. Khẳng định sự độc đáo và cá tính trong văn hóa ẩm thực của người Hà Nội.
- + *Vừa ăn kem, vừa hóng gió thì còn gì sướng bằng.*
- => Cảm giác sung sướng, thoải mái tuyệt đối khi được thưởng thức kem ở vị trí đặc địa. Qua đó, tác giả bộc lộ sự tận hưởng cuộc sống, ca ngợi ưu điểm vượt trội của không gian quán Thủy Tạ.

Câu 7: *Gợi ý đáp án:*

- Chủ đề: Nét đẹp văn hóa ẩm thực và sự hoài niệm qua món kem truyền thống của Hà Nội, cùng với sự đổi lập và phát triển của các thương hiệu kem biểu tượng.
- Căn cứ xác định:
- + Cảm xúc của tác giả.
- + Các sự kiện chính của văn bản.
- + Nội dung chính của mỗi đoạn.

Câu 8: *HS viết được đoạn văn theo cảm nhận, suy nghĩ. Có thể tham khảo gợi ý sau:*

- Giới thiệu về một hàng kem ấn tượng.
- Miêu tả và nêu lí do ấn tượng với hàng kem đó.
- Có thể mở rộng liên hệ.
- Nêu cảm nhận cá nhân.
-

Câu 9: *HS trả lời theo suy nghĩ của mình.*

Gợi ý:

Xu hướng	Ưu điểm	Nhược điểm
Bảo thủ	- Giữ vững bản sắc, chất lượng truyền thống (cốt lõi) - Tạo lòng trung thành tuyệt đối với khách hàng cũ (gắn với ký ức). - Khó bị hàng giả làm nhái vì hương vị được khẳng định theo thời gian.	- Khó thu hút khách hàng mới, đặc biệt là giới trẻ (không hợp khẩu vị ít ngọt). - Thiếu sự đa dạng, dễ gây nhàm chán cho khách hàng muốn thử nghiệm.
Đổi mới	- Phù hợp với xu hướng hiện đại (giảm độ ngọt, nhiều vị kem). - Dễ dàng thu hút khách hàng trẻ và thị trường mới.	- Nguy cơ mất đi hương vị gốc (cốt lõi) nếu thay đổi quá nhiều. - Khó giữ chân khách hàng nếu chất lượng không ổn định.

	- Khai thác được nhiều phân khúc khách hàng khác nhau.	
--	--	--

=> Bài học: Cần phải lưu giữ phát huy những ưu điểm của cái cũ và thay đổi linh hoạt những hạn chế/ mặt trái để đổi mới phù hợp.